

Občina Ankaran · Comune di Ancarano

KABINET ŽUPANA | GABINETTO DEL SINDACO

Odnosi z javnostmi | Pubbliche relazioni

DATUM: 16. 9. 2025

SPOROČILO ZA JAVNOST št. 159

Hrup naš vsakdanji

Občina Ankaran nasprotuje vladnemu predlogu Uredbe proti hrupu, pisane po meri pristanišča za mednarodni promet in v škodo ljudi ter narave

Ankaran, 16. 9. 2025 - Občina Ankaran je vložila pripombe in predloge na Predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki jo je objavilo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo. Predlog uredbe je po oceni Občine Ankaran namreč pristranski, saj zagotavlja posebne pravice za Luko Koper kot nosilko mednarodne pristaniške dejavnosti v koprskem zalivu.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je 30. 7. 2025 objavilo Predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (v nadaljevanju Predlog Uredbe) in poziv k posredovanju pripomb in predlogov na predlog. Občina Ankaran je v predpisanem roku vložila pripombe in predloge, s katerimi močno oporeka Predlogu Uredbe. Strnila jih je v 5 ključnih točk.

1. Umik Predloga Uredbe iz procedure in priprava novega, drugačnega predloga, ki naj ga pripravijo osebe, nepovezane s pripravo predhodne neustavne uredbe iz leta 2018.

Občina meni, da razlike med trenutno veljavno Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa iz okolja iz leta 2005 in novim predlogom drastično znižujejo pravice posameznikov, ki želijo živeti v zdravem (nehrupnem) življenjskem okolju, na račun pravic gospodarskih subjektov, povzročiteljev prekomernega hrupa. Pri aktualnem Predlogu Uredbe gre po mnenju Občine Ankaran za poskus sprememb, ki pomenijo izrazito kršitev ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja. Ustava Republike Slovenije namreč v 72. členu določa, da ima v skladu z zakonom vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja, država pa skrbi za zdravo življenjsko okolje. **Besedilo Predloga Uredbe je z izjemo nekaj nebitvenih dodatkov enako besedilu uredbe iz leta 2018, ki ga je Ustavno sodišče (US) z odločbo št. U-I-441/18-23 dne 6. 7. 2022 razglasilo za neustavno.** Postopek sprejemanja Uredbe iz leta 2018 je kot izrazito nasprotujoč načelom integritete in preprečevanju korupcije izrecno izpostavila tudi Komisija za preprečevanje korupcije (KPK). Predlog Uredbe v celoti izpušča umestitev ključne okoljske direktive v okviru prava Evropske unije (Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in sveta o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa, 25. 6. 2002), ki je v Uredbo iz leta 2005 sicer že bila vključena. Na ta način se drastično znižujejo standardi varstva pred škodljivim hrupom in se izničujejo realne možnosti za sankcioniranje povzročiteljev prekomernega hrupa.

2. Črtanje določbe o generalni izključitvi veljavnosti Uredbe za hrup, ki ga povzročajo ladje.

Predlog Uredbe našteva 11 načinov povzročanja hrupa, za katere se Uredba ne bi uporabljala, kar pomeni, da za te kategorije ne bi bile določene niti zgornje mejne vrednosti hrupa. Sem sodijo primeri, ki so pravno urejeni z drugimi predpisi, in primeri v zvezi z varstvom zdravja, obrambo države, varstvom pred naravnimi nesrečami ipd. v splošnem javnem interesu. **Izrazito izven tega pa je določba, po kateri naj se Uredba ne bi uporabljala za hrup v okolju, ki ga povzročajo ladje.** Taka ureditev je že bila vključena v neustavno Uredbo 2018, a se je izkazalo, da gospodarsko družbo Luka Koper odvezuje krivde glede kakršnegakoli povzročenega hrupa, tako v pristanišču kot na sidrišču. Na ravnanje v nasprotju z integriteto in neupravičeno favoriziranje določenih parcialnih interesov je takrat opozorila tudi KPK. Občina Ankaran trdi, da predvidena generalna izključitev veljavnosti uredbe za hrup, ki ga povzročajo ladje, izrazito nasprotuje pravu Evropske unije (določbe Direktive 2002/49/ES že vsebujejo izključno ureditev izjem, za katere naj Direktiva ne velja in ki so edine lahko pravno urejene brez zgornje omejitve stopnje hrupa, državam članicam EU teh izjem ni dopustno širiti). **Določba, ki hrup, ki ga povzročajo ladje, v bistvu dopušča do neomejene intenzitete, izrazito nasprotuje tudi pravici iz Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP), kot jo uporablja Evropsko sodišče za človekove pravice.** Pravni akt, ki določeni gospodarski dejavnosti legalizira neomejen hrup, je že v osnovi nasprotujoč najmanj ustavni pravici do zdravega življenjskega okolja, sporna določba pa je nasprotujoča še vrsti drugih določb Ustave RS ter nedoločna. Poleg tega ni jasno določen niti obseg termina »hrup ladij« (ali gre samo za tovarne ladje, so to tudi turistične ladje, glasba na njih ipd.), nenazadnje pa lahko določba ob ustavnem načelu enakosti sproži tudi podobne zahteve za »odpustke« s strani drugih dejavnosti.

3. Črtanje določb 2.-8. odstavka 5. člena predloga uredbe v zvezi z mejnimi vrednostmi hrupa.

V navedenih odstavkih 5. člena Predloga uredbe predvideva drastično povečanje dovoljenih mejnih vrednosti hrupa za nekatere dejavnosti, med katere spada pristaniška dejavnost. Občina meni, da bi bilo varstvo pravic prebivalcev in varstvo pravic ter interesov akterjev hrupnih dejavnosti zadostno zagotovljeno, če bi tudi za vse dejavnosti, navedene v 2.-8. odstavku 5. člena Predloga Uredbe (letališče, pristanišče, industrijski kompleks, objekt za pretovor blaga ...), veljale splošne mejne vrednosti hrupa. **Drastična povečanja mejnih vrednosti za te dejavnosti so nepotrebna in zgolj spodbujajo povzročitelje hrupa k opuščanju nujnih ukrepov ali prehoda na zvočno manj obremenjeno opravljanje dejavnosti.** Zato Občina Ankaran predlaga spremembo določb 2.-8. odstavka 5. člena Predloga Uredbe tako, da zvišane mejne vrednosti veljajo zgolj za IV. in III. območje (gre za območji rabe, ki onemogočajo nizke ravni obremenjenosti s hrupom – proizvodne, prometne površine in podobne), ne pa tudi za II. in I. območje (gre za območji rabe, kjer je doseganje nizke ravni obremenjenosti s hrupom možno in upravičeno – mirna območja na prostem in tista s prevladujočo stanovanjsko rabo).

4. Črtanje določb 8. in 9. odstavka 9. člena predlagane uredbe o omejitvi dolžnih ukrepov.

Občina opozarja, da določbe 8. in 9. odstavka 9. člena povzročiteljem hrupa omogočajo v celoti in popolnoma opuščati učinkovite ukrepe zoper čezmerno povzročanje hrupa. Vrsta v teh določbah navedenih pravnih pojmov je neustavnih ter nasprotujočih vsebini in namenu Direktive 2002/49/ES. **Arbitrarna in zato neustavna je zlasti formulacija o omejitvi dolžnih ukrepov povzročitelja hrupa na »ekonomsko upravičene ukrepe«,** saj si lahko ekonomsko (ne)upravičenost ukrepov, skladno s svojimi poslovnimi načrti ter usmerjenostjo k čim manjšim stroškom in čim večjemu dobičku, arbitrarno razlaga kar povzročitelj hrupa sam. Isto velja za možno odklanjanje ukrepov ter opuščanje dolžnosti ukrepanja, ki jih prav tako omogoča Predlog Uredbe.

5. V Predlog Uredbe dodati tudi spoštovanje območij nacionalnih parkov in krajinskih parkov.

V eni od predhodnih Uredb o hrupu je bilo v območje I. stopnje varstva pred hrupom že vključeno tudi območje nacionalnih parkov in krajinskih parkov. Glede na vsebino zaščite, ki tem parkom priteče, je takšna pravna ureditev edina logična in utemeljena, zato Občina Ankaran predlaga, da se navedena pravna ureditev - spoštovanje območij nacionalnih parkov in krajinskih parkov - sprejme tudi v okviru sprejema obravnavane uredbe, na način, **da se v točki a) 1. odstavka 4. člena predloga Uredbe za besedilom »obsega mirno območje na prostem« doda tudi besedilo »kar vključuje tudi zavarovana območja narave«.**

Vložitev pripomb Občine Ankaran zoper predlagano uredbo, podprtih z resnimi pravnimi argumenti, je še eno glasno opozorilo ankaranske skupnosti v nizu dolgoletnega opozarjanja Luke Koper in vlade Republike Slovenije, da širitev območja in večanje obsega dejavnosti Luke Koper vse bolj negativno vplivata na tukajšnje prebivalce. **Občina že od ustanovitve opozarja na omejitve svojega prostorskega razvoja zaradi DPN, ki izrazito favorizira mednarodno pristanišče na račun slabšanja kakovosti življenja lokalnega prebivalstva.** Zahteve prebivalcev po ukrepanju zaradi negativnih vplivov pristanišča so vse glasnejše, saj se jim zaradi prahu, hrupnega in svetlobnega onesnaževanja ter prometnih obremenitev tudi lokalnih cest konstantno slabša kakovost življenja.

Župan Gregor Strmčnik se od začetkov pobude za ustanovitev samostojne občine Ankaran aktivno in glasno zavzema za kakovostno sobivanje s pristaniščem, ki pa ne sme biti na račun lokalnega prebivalstva in narave. Ob vložitvi predlogov k predlogu Uredbe o hrupu je poudaril: *»Republika Slovenija je najvišji organ, ki mora vedno in na vseh področjih iskati tvorne rešitve, ki zagotavljajo kakovostno življenje in sobivanje vseh državljanov. To pomeni, da tudi ob razvoju gospodarstva in tehnologije nujno, neizpodbitno upošteva pravice in potrebe vseh državljanov. V primeru Luke Koper oziroma njenega vpliva na lokalno okolje je ta vidik redno in kategorično spregledan, širitev dejavnosti pristanišča pa se dogaja na račun slabšanja kakovosti življenja prebivalcev Ankarana kot tudi sosednjega Kopra. Lokalna skupnost ne bo več le opozarjala, uporabili bomo vsa pravna sredstva za zaščito prebivalcev in narave ter omogočanje ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja.«*

Barbara Švagelj

PODŽUPANJA

Gregor Strmčnik

ŽUPAN